

บรรณาธิการแถลง

วารสารพัฒนาสังคม ได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น วารสารพัฒนาสังคมและยุทธศาสตร์การบริหาร และฉบับนี้เป็นฉบับที่ 2 (ตุลาคม) ปีที่ 27 พ.ศ. 2568 ประกอบด้วยบทความที่น่าสนใจหลากหลาย จำนวน 10 บทความ เริ่มต้นด้วยบทความแรกเขียนโดย อุดม ทุมโฆสิต และคณะ ได้ศึกษาการประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการรับโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประจำปีงบประมาณ 2566 พบว่าการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ในการบริหารกิจการรับโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ในช่วง 6 เดือนแรกมีความก้าวหน้าอย่างน่าพอใจ. อย่างไรก็ตาม ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญส่วนใหญ่เกิดจากการที่หน่วยงานถ่ายโอน (กระทรวงสาธารณสุข) ไม่ได้โอนทรัพยากรด้านคนและเงินครบถ้วนตามหลักเกณฑ์

บทความต่อมาเป็นบทความวิจัยของนักศึกษาชาวจีน โดย Lingzhao Meng และคณะ เรื่อง A Study of SERVQUAL Model on Satisfaction and Loyalty of Discharged Dialysis Patients in China ผลการศึกษาพบว่า การใช้แบบจำลอง SERVQUAL ในผู้ป่วยฟอกไตที่จำหน่ายแล้วพบว่า คุณภาพการบริการส่งผลเชิงบวกอย่างเด่นชัดต่อทั้งความพึงพอใจและความภักดีของผู้ป่วย นอกจากนี้ ความพึงพอใจยังมีผลเชิงบวกอย่างมากต่อความภักดี และทำหน้าที่เป็นตัวแปรสื่อกลางในความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการบริการและความภักดี

บทความที่สาม เป็นบทความวิจัย โดย เมทินา อีสริยานนท์ ได้ทำการประเมินผลกระทบสุขภาพโดยชุมชนกับกลไกปกป้องแหล่งผลิตอาหาร กรณีตำบลเขาหินซ้อน อำเภอนมสรวง จันทบุรี และพบว่า กระบวนการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพโดยชุมชน (CHIA) เป็นนวัตกรรมสำคัญในการปกป้องแหล่งผลิตอาหาร ของชุมชนเขาหินซ้อน กระบวนการนี้ได้รับการสนับสนุนจากทุน 6 ประเภท ได้แก่ ทุนทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม เชิงสัญลักษณ์ มนุษย์ และทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งการบูรณาการทุนเหล่านี้กับ CHIA ได้เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อต่อรองเชิงนโยบายและนำไปสู่ความสำเร็จในการคัดค้านโครงการพัฒนา

บทความที่สี่ เป็นบทความวิจัย โดย พสุติ จันทรโกมพ ได้ศึกษาเรื่อง ความร่วมมือภาครัฐและชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำมิติเศรษฐกิจด้วยหลักสูตรฝึกอบรมสร้างอาชีพ ตำบลตะกุกเหนือ อำเภอเวียงเหนือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาชี้ว่าครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์มีความต้องการหลักสูตรสร้างอาชีพที่หลากหลายถึง 9 หลักสูตร ซึ่งนำไปสู่การออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมที่เน้นการปฏิบัติจริง

จำนวน 5 หลักสูตร รูปแบบความร่วมมือคือภาครัฐมีบทบาทหลักในการกำหนดนโยบายและการสนับสนุนงบประมาณ ขณะที่ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนทรัพยากร การมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตร และการร่วมติดตามผลในระดับพื้นที่

บทความที่ห้า เป็นบทความวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาตัวแบบการฟื้นฟูชุมชนอย่างยั่งยืนด้วยทุนทางสังคมและวัฒนธรรม: กรณีศึกษาตลาดน้ำอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดย เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวัน และคณะ พบว่าตลาดน้ำอัมพวามีทุนทางสังคมและการพัฒนาอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับสูง แต่ทุนทางวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ตัวแบบการฟื้นฟูชุมชนอย่างยั่งยืนของตลาดน้ำอัมพวา คือ ผู้นำและภาวะผู้นำ ทุนทางสังคม และทุนวัฒนธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

บทความถัดมา อมรรัตน์ กุลสุจริต และคณะ ได้ศึกษาเรื่องบทบาทสตรีกับการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนชนตราด พบว่า ชุมชนชนตราดมีความเข้มแข็งโดดเด่นจากการมีภาคประชาสังคมที่ขับเคลื่อนโดยผู้หญิงเป็นผู้นำและกลุ่มแกนนำส่วนใหญ่ในองค์กรชุมชนคนตราดและสภาองค์กรชุมชนตำบล 43 พื้นที่ วิธีการทำงานของผู้นำสตรีเหล่านี้เน้นการมีส่วนร่วมของผู้คนในพื้นที่ ร่วมคิดร่วมทำการพูดคุยขอความร่วมมือ และรับฟังด้วยความอ่อนน้อม ซึ่งสะท้อนรูปแบบประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ (Deliberative Democracy) นำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

บทความที่เจ็ด สิทธิพรีย์ ธนโสทธิกุลนันท์ และคณะ ได้ทำการศึกษา การบูรณาการปัญญาประดิษฐ์และระบบหลากหลายช่องทางเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมค้าปลีกไทย: กรณีศึกษาในระดับโลกและประเทศไทย พบว่า การบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) กับกลยุทธ์ Omni-Channel กำลังปฏิวัติอุตสาหกรรมค้าปลีกไทย โดยมี 6 ปัจจัยสำคัญขับเคลื่อน เช่น Smart Store Experience และ Hyper-Personalization ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและสร้างประสบการณ์ใหม่ที่น่าตื่นตาตื่นใจแก่ผู้บริโภค ประเทศไทยมีความพร้อมสูงในการรับเทคโนโลยี AI (แรงงานร้อยละ 92 ใช้ AI ในการทำงาน) แต่ยังเผชิญความท้าทายด้านการพัฒนาทักษะบุคลากร, ต้นทุนการลงทุนสูง, และประเด็นความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูล ดังนั้น ความสำเร็จขึ้นอยู่กับ การวางแผนที่ดี การลงทุนที่เหมาะสม และการสร้างสมดุลระหว่างนวัตกรรมกับความเข้าใจความต้องการของลูกค้าในยุคดิจิทัล

บทความถัดมาเป็นบทความวิจัยเชิงคุณภาพ ได้ศึกษาเกี่ยวกับ Strengthening Transnational Community through Social and Cultural Empowerment: A Case Study of Second Generation Thai American Descendants. โดย พลอย อัมพรเพชร และ สุวิชา เป้าอารีย์ พบว่า การเสริมสร้างพลังทางสังคมและวัฒนธรรม (SCE) มีส่วนสำคัญ 3 แนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนไทยข้ามชาติ ได้แก่ กิจกรรมของลูกหลานชาวอเมริกันเชื้อสายไทยรุ่นที่สอง (STADs), บทบาท

ของคนรุ่นที่หนึ่ง, และการมีส่วนร่วมในผู้นำชุมชน นอกจากนี้ ยังมีการระบุ 5 ปัจจัยหลักของ SCE ที่ช่วยเสริมพลังชุมชนผ่าน STADs ได้แก่ ความหลากหลายและการเปิดกว้าง, การเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรม, ความเท่าเทียมทางเพศ, การมีส่วนร่วมของชุมชน, และการรวมเทคโนโลยี โดยคนรุ่นที่หนึ่งได้วางรากฐานสำคัญเพื่อให้คนรุ่นที่สองเข้าใจถึงปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในระดับโลก

บทความที่เก่า จีรวัฒน์ ศรีเรือง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พลวัตของการสร้างความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์และการท้าทายเสรีภาพพลเมืองในยุคดิจิทัล พบว่า การสร้างความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของรัฐมีแนวโน้มที่จะมอบอำนาจกว้างขวางในการเฝ้าระวังและควบคุมกิจกรรมออนไลน์ ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อสิทธิในความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น การธำรงรักษาสмดุลที่เหมาะสมและยั่งยืนระหว่างความมั่นคงและเสรีภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง โดยต้องอาศัยหลักการของนิติรัฐ ความโปร่งใส ความจำเป็น และความได้สัดส่วนของการจำกัดสิทธิ

บทความสุดท้ายเป็นบทความวิชาการ โดย หล่ เหมินเหลียง และ นรินุช ดำรงชัย ได้ศึกษาเรื่องการปฏิรูปกระบวนการนโยบายสาธารณะเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสังคมไทย พบว่า นโยบายสาธารณะที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ข้อมูลวิจัยไม่เพียงพอ และถูกแทรกแซงทางการเมือง จึงเสนอให้ปฏิรูปกระบวนการนโยบายทั้งระบบโดยจัดตั้งกลไกวิจัยระดับชาติ และเสริมสร้างความเข้มแข็งต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สุดท้ายนี้ขอให้ผู้อ่านทุกท่านได้โปรดมีส่วนร่วมด้วยการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และส่งบทความมาร่วมตีพิมพ์ เพื่อจะได้ช่วยกันขับเคลื่อน “วารสารพัฒนาสังคมและยุทธศาสตร์การบริหาร” ให้มีการพัฒนาคุณภาพต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง และโปรดอย่ารอคอย แต่จงติดตามด้วยความระทึกในดวงหทัยพลัน

ศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม

บรรณาธิการ

การประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการรับโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประจำปีงบประมาณ 2566 <i>อุดม ทุมโฆสิต สุรัชย์ พรหมพันธุ์ สุพัฒน์จิตร ลาตบัวขาว</i>	1
A Study of SERVQUAL Model on Satisfaction and Loyalty of Discharged Dialysis Patients in China <i>Lingzhao Meng Chenin Chen Sujitra Samukkethum</i>	24
การประเมินผลกระทบสุขภาพโดยชุมชนกับกลไกปกป้องแหล่งผลิตอาหาร กรณีตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา <i>เมทินา อีสริยานนท์</i>	49
ความร่วมมือภาครัฐและชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำมิติเศรษฐกิจ ด้วยหลักสูตรฝึกอบรมสร้างอาชีพ ตำบลตะกุกเหนือ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี <i>พลสุดี จันทร์โกมุก</i>	77
การพัฒนาตัวแบบการฟื้นฟูชุมชนอย่างยั่งยืนด้วยทุนทางสังคมและวัฒนธรรม: กรณีศึกษาตลาดน้ำอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม <i>เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน โกสินทร์ เตชะนิยม สวรรยา ธรรมอภิพล อภิชาติ กิตติศักดิ์นาวิน</i>	100
บทบาทสตรีกับการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนชนตราด <i>อมรรัตน์ กุลสุจริต โอฬาร ถิ่นบางเตียว บรรเจิด สิงคะเนติ ธัช ชันธประสิทธิ์</i>	129
การบูรณาการปัญญาประดิษฐ์และระบบหลากหลายช่องทางเพื่อการพัฒนา อุตสาหกรรมค้าปลีกไทย: กรณีศึกษาในระดับโลกและประเทศไทย <i>สิทธิปวีร์ ธนโสทธิกุลนันท์ นันธณัฐ รัตนพลานนท์ อลิษา หมดมานัง บุรินทร์ สันติสาส์น</i>	167

บทความวิชาการ

Strengthening Transnational Community through Social and Cultural Empowerment: A Case Study of Second Generation Thai American Descendants. <i>Ploy Umpornpet Suvicha Pouaree</i>	195
พลวัตของการสร้างความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์และการทำทนายเสรีภาพพลเมืองในยุคดิจิทัล <i>จิรวัดน์ ศรีเรือง</i>	210
การปฏิรูปกระบวนการนโยบายสาธารณะเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสังคมไทย <i>หลี่ เหมินเหลียง นรินุช ดำรงชัย</i>	227